

## KÚRIA

Bfv.I.1182/2017/17. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év június hó 26. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

### **v é g z é s t:**

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az V. rendű terhelt védője által, valamint a VI. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálva a Székesfehérvári Törvényszék 10.B.309/2014/255. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.232/2016/64. számú ítéletét V. rendű és VI. rendű terheltekre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozók, sem vonatkozásukban azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### **I n d o k o l á s**

A Székesfehérvári Törvényszék a 2016. május 12. napján meghozott 10.B.309/2014/255. számú ítéletében

- V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében [Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, Btk. 14. § (2) bekezdés], ezért öt két év, végrehajtásában három év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, és öt évre eltiltotta a bioenergetikusi foglalkozás gyakorlásától. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata fogház, és erre az esetre abba beszámította a 2013. július 15. napjától 2013. július 17. napjáig őrizetben, majd 2013. július 18. napjától 2014. augusztus 15. napjáig házi őrizetben töltött 393 napnak megfelelő 99 napot, valamint arról, hogy a végrehajtás elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

- VI. rendű terheltet bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében [Btk. 165. § (1) bekezdés], ezért öt egy év, végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtási fokozata fogház, és a végrehajtás elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes

szabadságra. Egyben előzetes mentesítésben részesítette.

Az ellentétes irányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla a 2017. április 27. napján meghozott 4.Bf.232/2016/64. számú ítéletével az első fokú határozatot megváltoztatta, és

- V. rendű terhelt cselekményét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntettének [Btk. 165. § (1), (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés II. fordulata] minősítette, büntetését három év szabadságvesztésre, és három év közügyektől eltiltásra súlyosította azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön. A szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte. A foglalkozástól eltiltást a nem konvencionális tevékenységekre terjesztette ki, annak tartamát pedig végleges hatályúra súlyosította.

- A VI. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztést hat hónapra enyhítette.

Egyebekben az első fokú határozatot e terheltek tekintetében helybenhagyta azzal, hogy az első fokú határozat bűnügyi költségekre vonatkozó rendelkezéseit mindkét terhelt tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot az ezzel kapcsolatos különleges eljárás lefolytatására utasította.

A jogerős határozatokban - a felülvizsgálati indítványokkal érintett terheltek - vonatkozásában megállapított történeti tényállás lényege szerint:

I. rendű és II. rendű terheltek 2010. augusztus 5. napján kötöttek házasságot. Először albérletben éltek, majd az I. rendű terhelt szüleinek, III. rendű és IV. rendű terheltek családi házába költöztek. Az I., II., III. és IV. rendű terheltek a hagyományos orvoslástól eltávolodtak és nagyon ritka esetben fordultak orvoshoz, a homeopátiát, a természetgyógyászatot részesítették előnyben.

I. rendű terhelt 2011 januárjában észlelte a várandósságát. Az I. rendű terhelt egyszer sem jelent meg a terhessége idején a szükséges belgyógyászati vizsgálat elvégzése érdekében a házi orvosnál. 2011. szeptember 16-án megszületett a kk. sértett.

A gyermek születését követően a gyermek életét a továbbiakban meghatározó körülmények kialakításában az I-II. rendű terheltek mellett a kiskorú sértett nagyszülei, a III-IV. rendű terheltek is aktívan részt vettek, a gyermek gondozásáról, táplálásáról, az egészségügyi szakemberek kiválasztásáról közösen döntöttek. A gyermek étkezése terén meghatározó szerepe a IV. rendű terheltnek, az egészségügyi szakemberek felkutatása, a gyermek gyógykezelése terén a III. rendű terheltnek volt.

Az újszülött gondozására a VI. rendű terhelte a III. rendű terhelte kérte fel. A VI. rendű terhelte budapesti házi orvosi rendelőben praktizált, mint gyermekgyógyász szakorvos, aki a homeopátiás gyógymódot részesítette előnyben. Megbeszélték a III. rendű terhelttel, hogy területen kívüli gyermekként a praxisába befogadja a csecsemőt és a szükséges vizsgálatokat, az egészségi állapot ellenőrzését, a megelőző, gyógyító tevékenységet minden esetben a gyermek **vidéki** lakóhelyén végzi. A vizsgálatokra a II. és III. rendű terheltek szállították a VI. rendű terhelte előzetes megbeszélést követően. VI. rendű terhelte házi gyermekorvosi praxisában 975 bejelentett gyermek szerepelt, ebből 361 gyermek a körzeten kívül, több esetben száz kilométert is meghaladó távolságban lakott. A gyermekorvos nem vezetett gépjárművet. VI. rendű terhelte az ANTSZ felé 2011. november 2. napján jelentette be, majd 2013. április 17. napján jelentette ki a kk.sértettet.

Az első státuszvizsgálatra a gyermek születését követően csak több, mint két hét elteltével, 2011. október 3. napján került sor. Kk.sértett testsúlya ekkor 3270 gramm, testhossza 53 cm, a fejkörfogata 38 cm, a kutacs mérete 3 x 3 cm volt. A vizsgálat során eltérésként minimális nyaki hypotoniát (alacsony izomtónus) és hydrocele testis-t (here vízsér) jelölt meg a VI. rendű terhelte. Rögzítette, hogy a gyermeket anyatejjel táplálják. Az Apgar értéket a hozzátartozók bemondása alapján állapította meg.

Ezt követően 2011. október 17. napján történt orvosi vizsgálat. Ekkor a gyermek testsúlya 3700 gramm, a testhossza 54 cm, a fejkörfogata 39 cm, a kutacs mérete 3 x 3 cm volt. A VI. rendű terhelte által 2011. november 15-én végzett orvosi vizsgálat szerint a gyermek testsúlya 5060 gramm, testhossza 59 cm, fejkörfogata 42 cm, kutacs mérete 3 x 3 cm volt. A VI. rendű terhelte feljegyzése tartalmazza, hogy sokat sír, keze, feje, tenyere nyirkos, széklete zöld, minimális nyaki hypotonia továbbra is fennáll.

A sértett fejlődése a születést követő negyedik hónapig zavartalan volt. A 2011. december 20-i orvosi vizsgálaton a gyermek súlya 6000 gramm, testhossza 65 cm, fejkörfogata 43,5 cm, a kutacs mérete 3 x 3 cm volt. Belső fizikális eltérést nem jegyzett fel. Megjegyezte viszont, hogy síráskor az erek a koponyán kidagadnak és a fejét ülésbe húzáskor még lógatja. A gyermek 2012. február 2-án mért adatai: súlya 6500 gramm, testhossza 65 cm, fejkörfogata 45 cm, kutacs mérete 3,5 x 3,5 cm. A VI. rendű terhelte feljegyzése: „Néhány hete könnyebb vele, 10-14 naponta nyugósebb, nyálzik, zöld a széklete. Homloka, füle felett izzad szoptatáskor. A fejét még lógatja." Ehhez azt a megjegyzést fűzte, hogy „nem gyakorolnak". Rögzítette, hogy csak anyatejjel táplálják és feljegyezte, hogy erőlködéskor az erek kidagadnak, jól látszanak a fején.

2012. február 17-én a III. rendű terhelttel történt telefonos beszélgetés eredményeként írta le a VI. rendű terhelte, hogy egy alkalommal hányt a gyermek, két alkalommal bukott vagy kisebbet

hányt. A kedélyállapota jó. Ultrahang vizsgálatot javasolt és beutalót küldött. A VI. rendű terhelt által 2012. február 17-én postázott beutaló feladása nincs dokumentálva, a beutaló írását a vizitlapon sem tüntették fel. 2012. február 17-e után a VI. rendű terhelt nem ellenőrizte, hogy az általa megküldött ultrahang és labor vizsgálatra szóló beutaló alapján megtörténtek-e az előírt vizsgálatok. Elmaradt a vizsgálatok teljesülésének szülőktől történő számonkérése, illetve a VI. rendű terhelt nem élt az ún. „betegút” lekérdezésének lehetőségével, ami szintén az általa elrendelt vizsgálatok megtörténtének kiderítését szolgálta volna. Ennek következtében elmaradt a gyermek egy éves korában esedékes szűrővizsgálata, és ugyancsak a szülők tértivevényes levélben való értesítése az újabb orvosi vizsgálat esedékességéről és szükségességéről.

Miután a VI. rendű terhelt felvetette az ultrahang vizsgálatot, az I., II., III. és IV. rendű terheltek az interneten utánanéztek a vizsgálat esetleges kockázatainak és arra a megállapításra jutottak együttesen, hogy a vízfejűség kialakulásához az ultrahang vizsgálat hozzájárulhat, ezért elhatározták, hogy ezt a vizsgálatot nem végeztetik el. Ugyanígy a később javasolt vérvizsgálatot sem.

A 2012. március 20-án történt orvosi vizsgálatkor a gyermek súlya nem változott, 6500 gramm volt, testhossza 68 cm, fejkörfogata 47,5 cm, a kutacs mérete pedig 3 x 3 cm. A korábbiakhoz viszonyítva eltérésként mutatkozott, hogy sokat nyálzik, nyugösebb, este zöld a széklete. A VI. rendű terhelt ismételten ultrahang vizsgálatot javasolt, megjegyezve, hogy a beutalót korábban elküldte.

Az I., II., III. és IV. rendű terheltek időközben úgy ítélték meg, hogy a VI. rendű terhelt „elbogatellizálja” a gyermek általuk felsorolt tüneteit, nem foglalkozik az elvárásuknak megfelelően a gyermekkel. 2012. június 19-én telefonon történt a III. és VI. rendű terheltek között beszélgetés, amelynek során a III. rendű terhelt a gyermek mozgásfejlődésével kapcsolatosan kitérő választ adott a VI. rendű terheltnak. Tájékoztatta arról, hogy a gyermek hányása a homeopátiás szer hatására javult.

Az I., II., III. és IV. rendű terheltek a gyermeket 6-7 hónapos korában megkísérelték a szoptatás mellett bébiétellel, illetőleg a IV. rendű terhelt által főzött ételekkel is táplálni. A gyermek a felkínált ételleket nehezen fogadta el. Ezzel kapcsolatosan észlelték, hogy a szopást is elutasítja és a sikertelen kísérletezések után úgy döntöttek, hogy túlnyomórészt anyatejjel történik továbbra is a táplálása, amely mellé időnként, ha elfogadta, minimális hozzátáplálást kapott.

2012. június 26-án az előző telefonbeszélgetés során történt egyeztetés után az I., II., III. és IV. rendű terheltek lakásán újabb és egyben az utolsó orvosi vizsgálatra került sor. Ekkor azt tapasztalta a VI. rendű terhelt, hogy a kk. sértett nem olyan élénk, mint korábban, az izomzatának tömege is kissé kevesebb, mozgásfejlődése lelassult. Vékony és sápadt volt a bőre. Ölben a

fejét tartotta, nyálzott, dörgölte a fogát. A fejformája hydrocefal volt. A fej körmérete 47,5 cm, a kutacs mérete 2,5 x 2,5 cm. A súlyát mérleg hiányában nem mérték. Elmondás alapján rögzítette a VI. rendű terhelt, hogy a sárgarépát kihányta, azóta a szilárd ételt nem akarja megenni. Ugyanekkor történt feljegyzés arról, hogy 4-4,5 hónapos korában „hányogatott”. Terápiának Phosphorus D12 homeopátiás készítményt írt fel a VI. rendű terhelt, mert vashiány pótlását tartotta szükségesnek.

A VI. rendű terhelt és a III. rendű terhelt között a sértett állapotával kapcsolatban ezt követően már csak telefonos beszélgetések voltak, így 2012. július 18-án, a gyermek 10 hónapos korában. Az I., II., III. és IV. rendű terheltek a szopás mennyiségét továbbra sem mérték. A III. rendű terhelt említette, hogy időnként dagad a gyermek lábfeje. A VI. rendű terheltben felvetődött, hogy vajon elegendő táplálékhoz jut-e a kiskorú gyermek, ezért tápszerpótlást javasolt és Milumil Pepti Plust, valamint Milumil Sinemilt írt fel, amelyet azonban a I., II., III., IV. rendű terheltek nem váltottak ki.

2012. július 30. napján a VI. rendű terhelt kereste telefonon a III. rendű terheltet, aki közölte, hogy a gyermek a hozzátáplálást eleinte nehezen fogadta. Nem mérték a súlyát, de megnyugtatta, hogy „telítődik és élénkebb, a vaspótlást kapta.” Megemlítette a III. rendű terhelt azt is, hogy természetgyógyásztól kapott Candidára szereket, amelyek következtében a hányás megszűnt. A gyermek már szavakat mond. A mozgásfejlődésével kapcsolatban tájékoztatást nem adott. A III. és VI. rendű terheltek megbeszélték, hogy a sértett 1 éves kori szűrővizsgálatára az I., II., III., IV. rendű terheltek jelentkeznek.

A VI. rendű terhelt annak ellenére, hogy a III. rendű terhelttel és családjával a kapcsolat felvételt és vizitet 2012. július 30-át követően nem tudta elérni (a telefont nem vették fel, a VI. rendű terheltet nem hívták vissza), a VI. rendű terhelt ezt a körülményt nem jelezte a gyermekjóléti szolgálat felé. III. rendű terhelt által telefonon előadott éhezézés- és táplálkozási hiánytünetet felvető lábfejödéma közlése (2012. 07.18.) után nem történt meg az intézeti felvétel kezdeményezése. VI. rendű terhelt a csecsemő 9 hónapos koráig észlelte a sértett fejlődésben való elmaradását, rögzítette a kóros fejlődés tüneteit, ennek ellenére nem tett határozott lépéseket a fizikális és pszichomotoros kóros fejlődés okainak feltárására. Az ismételt sikertelen kapcsolat felvételt, az orvosi vizsgálatok kezdeményezésének elutasítását nem értékelte olyan súlyú veszélyeztettségként, amely a gyermekvédelmi jelzőrendszer értesítését megkövetelte volna, holott amennyiben a gyermekorvos azt tapasztalja, hogy utasításait nem tartják be, a gyermek egészségügyi ellátását késeltetik vagy elutasítják, ez a magatartás a gyermek veszélyeztetettségét megalapozó bejelentési

kötelezettséget von maga után, amit a VI. rendű terhelte elmulasztott.

A gyermek a 6 hónapos kori kötelező védőoltásokat időbeli elcsúszással, de megkapta. Az oltások a terheltek **vidéki** lakásán történtek. A továbbiakban az I., II., III., IV. rendű terheltek és a VI. rendű terhelte között már semmiféle kapcsolat nem volt. Egyikük sem kereste a másikat. A kapcsolat megszakadása következtében a sértett a 15. hónapban kötelező oltást nem kapta meg, ennek oka az ANTSZ felé leadott jelentésben nem szerepelt, az ennek feltüntetésére rendszeresített űrlapon bejegyzés nem történt.

A gyermeket 2012. június 26-a után a haláláig, 2013. április 14. napjáig orvos nem látta, nem vizsgálta, nem kezelte. Semmiféle, a gyermek állapotát igazoló és elfogadható dokumentum a gyermekről ezt követően nem állt rendelkezésre.

Miután az I., II., III. és IV. rendű terheltek elhatározták, hogy orvost keresnek, a III. rendű terhelte az interneten megtalálta a V. rendű terhelte honlapját, amely szerint természetgyógyászattal foglalkozik, mint bioenergetikus, „aposztróf” doktor. A ... alapnyilvántartási és működési nyilvántartási szám alatt 2003. május 8. napjától 2008. május 8. napjáig, majd 2014. július 22. napjától 2019. július 22. napjáig rendelkezett, illetve rendelkezik érvényes működési engedéllyel a 2000. október 13. napján megszerzett ... számú oklevéllel kapott bioenergetikus szakdolgozói képzettsége alapján. Az elkövetés idején nem volt érvényes működési engedélye. Először 2012. május 31-én, majd július 12-én jelent meg a III. rendű terhelte az V. rendű terhelte rendelőjében. Ekkor nemcsak a saját, hanem a családtagjai, az I., II. és IV. rendű terhelte, valamint az unokája panaszaira is kapott homeopátiás szereket. V. rendű terhelte a sértettnél megállapított reflux betegséget a III. rendű terhelte törzslapján rögzítette, melyre homeopátiás szert javasolt, noha ekkor még nem látta a sértettet és nem állt rendelkezésére orvos által kiállított diagnózis a betegség fennállására.

2012 októberében ment V. rendű terhelte először az I., II., III. és IV. rendű terheltek lakására a III. rendű terhelte kérésére, hogy a kiskorú gyermek állapotát felmérje és kezelje. Ezt követően heti rendszerességgel járt hozzájuk.

Az első látogatás során az V. rendű terhelte meglepődött a gyermek sovány állapotán, azon, hogy az arcán úgynevezett párnák nem voltak. Az I., II., III. és IV. rendű terheltek arról tájékoztatták, hogy 6 hónapos kora óta ez az állapot áll fenn, a gyermeket orvos rendszeresen látja, azonban az orvos nevét, elérhetőségét nem közölték. A kezelőorvos diagnózist nem állított fel, csak a rossz étvágya miatt kezelte.

Az V. rendű terhelte a gyermek orvosával nem konzultált a betegségről és az alkalmazott terapiáról. A vizsgálatai alkalmával azok eredményét, valamint javaslatait nem dokumentálta. A gyermek alultápláltságát és mozgásbeli elmaradott állapotát az V. rendű

terhelt tapasztalta. Ekkor állapotfelmérést végzett, bélrendszeri problémát, reflux betegséget diagnosztizált, az alvászavarra pedig homeopátiás szert javasolt. Az állapotfelmérést úgynevezett bioindikátorral (fémpálcával) végezte, azt a gyermek teste felett mozgatta az immunrendszer erősítésére.

Pár hónap után a gyermek hányása, a zöldes széklet, a nyálzás megszűnt az I., II., III. és IV. rendű terhelték tájékoztatása szerint. Súlygyarapodás azonban nem volt. A sorvadt állapot változatlan maradt.

Az V. rendű terhelt a vizsgálatai során az I. rendű terhelt minden alkalommal, míg a II., III. és IV. rendű terhelt rendszeresen, ha nem is együttesen, de jelen voltak. Az ott elhangzott diagnózisokat elfogadták, az V. rendű terhelt tanácsai szerint jártak el. Az V. rendű terhelt látogatásai idején - 2012 októbere és 2013. április 12-e közötti időpontban - tapasztalta, hogy a csecsemő csupán 1-1 kanál szilárd ételt, rizspépet fogadott el, mindamellett legalább napi 3,5 óránként az I. rendű terhelt szoptatta.

Kk. sértett 6 hónapos korban mért 6500 grammos súlyából nyilvánvalóan az I., II., III. és IV. rendű terhelt által is érzékelhetően veszített, ennek ellenére belenyugodtak az V. rendű terhelt kijelentésébe, hogy „ha majd a vizet elfogadja, akkor a szilárd ételt is elfogadja”.

A gyermeket 6 hónapos korától, a súlymegtorpanásától kezdődően minőségileg és mennyiségileg is hiányosan táplálták, ténylegesen csak anyatejet kapott, aminek a mennyiségét nem mérték. Az I., II., III. és IV. rendű terhelték által vásárolt tápszerek és más elkészített, a gyermek által esetlegesen elfogyasztott ételek mennyiségére mérhető és értékelhető adatok nincsenek.

A gyermek halála előtt két nappal az V. rendű terhelt a „vizsgálata” eredményeként azt közölte az I., II., III. és IV. rendű terheltékkel, hogy a gyermek belső szervei 100%-osan, a szíve 80%-ban működik. 2013. április 14-én a déli órákban az I., III. és IV. rendű terhelték tapasztalták, hogy a gyermek rosszul van, ezért felhívták az V. rendű terheltet. V. rendű terhelt a sértett állapota miatt kapott telefonhívásnál a sértett oxigénhiányos állapotára gondolt, és kérte, hogy két óránként tájékoztassák őt a gyermek állapotáról. A gyermek habzó szájáról szóló beszámolónál a véletlenül akkor éppen társaságában lévő orvos tanácsának kikérése után - annak nyomatékos utasítására - javasolta a mentők értesítését. V. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy a gyermeket egy éves kora óta orvos nem látta.

A III. rendű terhelt 14 óra 02 perckor értesítette a mentőket, akik 14 óra 12 perckor a helyszínre értek. Ezt megelőzően a mentők által értesített ügyeletes orvos az újraélesztést megkezdte, majd átadta a kezelést a mentő személyzetnek. A több mint 1 órás eredménytelen

újraélesztési kísérlet után 2013. április 14-én 15 óra 15 perckor k. Erdei Benjámin Hunor elhalálozott.

A 18 hónapos gyermek testsúlya a halálakor 4,49 kg, míg a testhossza 69 cm volt. Kk. sértett halálát súlyos fokú lesoványodása, alultápláltsága, fehérjehiányos állapota és kiszáradása következtében kialakult heveny keringési elégtelenség okozta. A halála előtt nem volt egészséges szervezetű, nála külső-belső vízfejűség, agykamratágulat, jelentős mértékű agyvíz felszaporodás, a nagykutacs záródásának elmaradása, agysorvadás állt fenn.

Olyan természetes eredetű, veleszületett vagy sorsszerű emésztőszervi megbetegedésben, illetve tápcsatornai elváltozásban, amely nála táplálási vagy felszívódási akadályozottságot képezhetett volna, nem szenvedett. A gyermek vízfejűsége a halál adott időpontban való bekövetkeztét - önmagában - nem magyarázza.

A halála előtt a kiskorú sértett rendkívül lesoványodott, a bőr alatti zsírszövet teljesen hiányzott, a vázizomzata erősen csökkent, az alsó végtagjain a súlyos fehérjehiány miatt kialakult fokozott vizenyőképződés, bőrén pontszerű bevérzések voltak. A csecsemő súlyosan alultáplált, sorvadt volta alapján a halálához vezető kórfolyamat a halálát hónapokkal megelőzően kezdődött el, így az élete veszélyeztetve volt, kórházi kezelésre szorult volna. A halálát megelőzően hetekkel-hónapokkal megkezdett szakszerű, korszerű gyógykezelés esetén életének megmentésére esély lett volna.

-.-.-

A jogerős határozatok ellen V. rendű és VI. rendű terheltek védői - külön-külön - terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt.

V. rendű terhelt védőjének - aki a felülvizsgálati indítványt az 1998. évi XIX. törvény szerinti Be. 416. § (1) bekezdésének a) és c) pontjára alapította - indokai szerint

- mindkét bíróság túlterjeszkedett a vádon, mert az V. rendű terheltnek a vádiratban foglaltakon a gyermekorvossal történő konzultáció hiányát és a kezelések dokumentálásának hiányát is felrótták;
- védencét első fokon egy nem létező bűncselekmény (bűnsegédként elkövetett gondatlan bűncselekmény) miatt ítélték el, ezért a másodfokon kimondott ítélet voltaképpen elsőfokúnak tekintendő, amellyel szemben megnyílt a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége;
- a másodfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor tárgyalás tartása helyett a tényállást nyilvános ülésen egészítette ki, és ennek alapján e terhelt bűnösségét szándékos bűncselekményben

állapította meg;

- az eljárt bíróságok tévesen alkalmazták a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezést, mert bár kétségtelen, hogy az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény a feltételes szabadságra bocsátás vonatkozásában enyhébb, nem vettek figyelembe egyéb szempontokat, így a különös részi tényállások büntetési tételét, az elvülési időt, a büntetés kiszabásának elveit és a végrehajtási fokozatra vonatkozó szabályokat;
- az eljárt bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az V. rendű terhelt nem konvencionális gyógyító és életminőség javító eljárást végzett, ezen tevékenység keretében pedig diagnózist nem állíthat fel, mint ahogyan azt nem is tette, a terhelt nem tartozott az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) hatálya alá; nem állt az orvosi hivatás szakmai szabályai alatt, így azokat meg sem szeghette, másfelől a súlyosabb eredmény tekintetében nem állt fenn az okozati összefüggés.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az eljárt bíróságok határozatait V. rendű terhelt tekintetében változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot, a megtámadott határozatok végrehajtását pedig a felülvizsgálati indítvány elbírálásáig függeszse fel.

VI. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványát a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapította. Álláspontja szerint az eljárt bíróságok megsértették az eljárási szabályokat, amikor a VI. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét alapvetően **T.1.** tanúvallomására és szaktanácsadói véleményére alapították, és nem folytattak le további szakértői bizonyítást, valamint nem zárták ki a bizonyítékok köréből **T.1.** tanúvallomását és szaktanácsadói véleményét.

A szaktanácsadót szakértőként nem lehet bevonni az eljárásba, azt szakvéleményként nem lehet figyelembe venni. A másodfokú bíróság olyan szakértői megállapításokat emelt be a tényállásba, amit a kirendelt szakértők a meghallgatásuk során módosítottak. A felülvizsgálati indítvány hivatkozik arra is, hogy az Országos Gyermekegészségügyi Intézet által 2004. évben kiadott módszertani körlevélben írtak nem minősülnek kötelező előírásokat tartalmazó jogszabálynak, az Alkotmánybíróság pedig kifejtette, hogy általános érvényű jogokat és kötelezettségeket csak jogszabály állapíthat meg.

A felülvizsgálati indítvány szerint **T.1.** túlterjeszkedett kompetenciáján, jogkérdésben nyilatkozott, a bíróságok pedig szakértői bizonyítást igénylő kérdésben csupán tanúvallomásra és szaktanácsadói véleményre alapították a tényállást. A sértett tekintetében a közvetlen veszélyhelyzet nem jött létre, a VI. rendű terhelt terhére rótt szabályszegések a sértett egészségének

veszélyeztetésében nem játszottak szerepet, nincs okozati összefüggés a szabályszegés és a veszélyhelyzet között. A bíróságok nem tudták megállapítani, hogy léteznek-e a tényállás részévé tett szakmai szabályok, amelyek megsértését a VI. rendű terhelttől követeltek meg. Nem sikerült egyértelműen tisztázni, hogy mikortól állt fenn a sértett egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzet.

A felülvizsgálati indítvány szerint a szakértői vélemény nem felelt meg a szakértői bizonyítás szabályainak, az feltételezéseken alapul. Nem lehet kétséget kizáróan levonni azt a következtetést, hogy a VI. rendű terheltnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a sértett közvetlen veszélyhelyzetbe került, a tényállásból nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a VI. rendű terheltnek tudnia kellett arról, hogy a sértett kezelését az V. rendű terhelt átvette tőle, ezen megállapítások iratellenesek és nem bizonyítottak. Nem lehet kétséget kizáróan megállapítani azt sem, hogy a VI. rendű terhelt szabályszegése folytán, azzal okozati összefüggésben nem szakadt meg a sértett életét fenyegető folyamat, másrészt azt sem, hogy ezen folyamat a VI. rendű terhelt szakmai kötelezettsége lett volna, továbbá a VI. rendű terhelt tekintetében nem lehet azt sem megállapítani, hogy a mulasztás közvetlen veszélynek tette ki a sértettet.

A védő álláspontja szerint hiányzik a bűncselekmény egyik tényállási eleme, a közvetlen veszély, továbbá nincs okozati összefüggés a foglalkozási szabályszegés és a közvetlen veszély között. A felülvizsgálati indítvány szerint a sértett halálának az volt az oka, hogy nem jutott megfelelő mennyiségű táplálékhoz, ehhez a VI. rendű terheltnek „semmi köze”, az ő orvosi tevékenységét nem érinti. A felülvizsgálati indítvány szerint az irányadó tényállásban rögzített foglalkozási szabályszegések legfeljebb absztrakt veszélyhelyzet megállapítására adnak alapot, de konkrét, közvetlen veszélyhelyzet nem alakult ki a sértettnél az 1 éves státuszvizsgálat idején, mert a sértett még 7 hónapot élt.

Igen részletesen elemezte továbbá a gyermekvédelmi jelzőrendszerre vonatkozó jogszabályi és egyéb normákat, az alapvető jogok biztosának jelentéseit, más hasonló büntetőügyet, továbbá az azóta elfogadott törvénymódosítást, az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének előírásait.

Végezetül elemezte a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés bűncselekményének törvényi tényállási elemeit, és arra a következtetésre jutott, hogy a VI. rendű terhelt ezt a bűncselekményt nem követte el.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat megváltoztatva, VI. rendű terheltet elsődlegesen mentse fel a terhére rótt bűncselekmény elkövetésének vádja alól,

másodlagos indítványa szerint pedig enyhítse a kiszabott büntetést.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványokat részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

Az V. rendű terhelt védőjének az időbeli hatály megsértésére történt hivatkozását törvényben kizártnak tartotta. Álláspontja szerint a büntető jogszabályok más megsértése önmagában nem, hanem csak akkor felülvizsgálati ok, ha az anyagi jogszabálysértés következtében szabott ki a bíróság a jogerős ügydöntő határozatban törvénysértő büntetést, ilyenre azonban az indítvány sem hivatkozik.

Tévesnek tartotta a felülvizsgálati indítvány érvelését a harmadfokú eljárás lehetőségével kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság megállapította az V. rendű terhelt bűnösségét, azonban kétségtelen, hogy a minősítés törvénysértő volt. A felülvizsgálati indítvány lényegében a törvénysértő minősítés alapján hivatkozik a harmadfokú eljárás lehetőségére, erre azonban a Be. 386. § (1) bekezdés a) pontja alapján nincs lehetőség.

A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Ezért nem lehet figyelembe venni az V. rendű terhelt védőjének a szándékosságra vonatkozó következtetés iratellenességét, bizonyíthatatlanságát, valamint a vádon való túlterjeszkedésre történő hivatkozást.

A Legfőbb Ügyészség véleménye szerint nem alapos az V. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványában előadott azon érve, hogy az V. rendű terhelt bioenergetikusként nem áll az orvosi hivatás szabályainak hatálya alatt. Álláspontja szerint az V. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége abban áll, hogy nem ismerte fel a gyermek veszélyeztetett helyzetét, és orvosi ellátást igénylő állapotát, és ahelyett, hogy a gyermek részére az alatt a fél év alatt, amíg hetente látogatta, orvosi kezelést javasolt volna, gyermekorvos bevonása nélkül ő maga állított fel diagnózist és kezelte. Az éheztetés következtében előállott veszélyhelyzetet (amely orvoslására vállalkozott) nem ő idézte elő, de magatartásával a kellő körültekintés és a gyermek valós állapotának fel nem ismerése miatt a szülők és nagyszülők által előidézett helyzetet fenntartotta, ahelyett, hogy megszakította volna. Az általa megszegett foglalkozási szabályokat az elsőfokú bíróság ítéletének 37. oldalán tételesen rögzítette. A gyermek halálával okozati összefüggésben az áll, hogy orvos bevonása nélkül kezelte a gyermekeket, és nem ismerte fel, hogy a lényegében elsorvasztott gyermeknek orvosi, kórházi ellátásra és nem bioenergetizáló kezelésre van szüksége.

Kifejtette, miszerint az azon eljárási szabálysértésre történő hivatkozás, hogy a másodfokú bíróság csak tárgyaláson egészíthette volna ki a tényállást, nem vehető figyelembe. A Be. 416. § (1) bekezdésében felsorolt felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

A Legfőbb Ügyészség a VI. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványában a szakértői bizonyítás kritikáit, **T.1.** tanúvallomásának megkérdőjelezését a tényálláshoz kötöttség miatt a törvényben kizártnak tartotta.

A közvetlen veszélyhelyzet létrejöttének hiányára, a szabályszegés és a veszélyhelyzet közötti okozati összefüggés hiányára történő, valamint a közvetlen veszélyhelyzetre levonható terhelti szándék hiányára történő hivatkozást alaptalannak tartotta. Véleménye szerint a VI. rendű terhelt az irányadó tényállás szerint a gyermek kilenc hónapos koráig észlelte a fejlődésben való elmaradását, rögzítette a kóros fejlődés tüneteit, ennek ellenére nem tett határozott lépéseket. Az ismételt sikertelen kapcsolatfelvételt, az orvosi vizsgálatok kezdeményezésének elutasítását nem értékelte olyan súlyú veszélyeztetettségként, amely a gyermekvédelmi jelző rendszer értesítését megkövetelte volna. Holott, amennyiben a gyermekorvos azt tapasztalja, hogy utasításait nem tartják be, a gyermek egészségügyi ellátását késleltetik, vagy elutasítják, ez a magatartás a gyermek veszélyeztetettségét megalapozó bejelentési kötelezettséget von maga után, amit a VI. rendű terhelt elmulasztott.

A jogerős ítélet a fenti foglalkozási szabályszegések megállapítása mellett azt rögzítette, hogy a VI. rendű terheltet a gyermek halálában gondatlanság sem terheli. A szülőkkel való kapcsolat megszakadása miatt ugyanis már nem értesült a gyermek kilenc hónapos kora után történetekről, az utolsó látogatásakor a gyermek még nem volt a halálos kimenetelt előre vetítő állapotban. Teljes határozottsággal tehát nem állapítható meg, hogy ha a VI. rendű terhelt teljesíti a kötelezettségeit, úgy a halálos eredmény elkerülhető lett volna, a halálos eredmény és a mulasztása között az oksági kapcsolat fennállt volna.

Rámutatott, hogy a közvetlen veszély kialakulásának időpontját orvosi adatok hiányában az igazságügyi szakértők sem tudták pontosan meghatározni. Az orvosszakértők azt teljes bizonyossággal állították, hogy a gyermek halálát a tartós éhezés okozta, és nem azok a folyamatok, amelyek a gyermek kilenc hónapos koráig, a VI. rendű terhelt kezelése alatt zajlottak. Az egy éves szűrővizsgálat elvégzésének elmulasztása idején, majd ezt követően a gyermek veszélyeztetett voltának jelzésére vonatkozó kötelezettségek megszegésekor a tényállás alapján is megállapíthatóan a gyermek testi épsége már bizonyosan közvetlen veszélyben volt, ezt a VI. rendű terheltnek fel kellett ismernie, ezért a foglalkozás körében

elkövetett veszélyeztetés alapesete megállapítható a VI. rendű terhelt terhére.

A büntetés enyhítésére irányuló indítványt a törvényben kizártnak tartotta. Az csak akkor esne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében vagy mértékében törvénysértő (BH 2016.264). A büntetéskiszabás önmagában felülvizsgálat tárgya nem lehet.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat az V. rendű és VI. rendű terheltek tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.1203/2017/1.).

A Legfőbb Ügyészség átiratára mindkét indítványozó védő írásbeli észrevételeket tett.

V. rendű terhelt védője egyrészt nehezményezte, hogy a Legfőbb Ügyészség az ügy tanácsülésen történő elbírálását indítványozta, másrészt a Legfőbb Ügyészség érdemi álláspontjával sem értett egyet.

A VI. rendű terhelt védője a 2017. szeptember 5. napján érkezett beadványában felülvizsgálati indítványát kiegészítette az orvosi tevékenységről szóló jogszabályok részletes bemutatásával, a 2017. október 9. napján érkezett újabb beadványában pedig felülvizsgálati indítványát akként módosította, hogy másodlagos indítványként a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását fogalmazta meg. Kiterjesztette továbbá a felülvizsgálati indítványát a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okra is, mert az eljárt bíróságok nem jelölték meg azokat a jogszabályokat, amelyekre döntésüket alapozták. A Legfőbb Ügyészség átiratában írtakkal kapcsolatban is megfogalmazta eltérő álláspontját.

-.-.-

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terheltek tekintetében a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül; emellett a 423. § (5) bekezdése alapján vizsgálta a 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, de a felülvizsgálati indítványokban nem hivatkozott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

A Kúria megjegyzi, hogy a terhelt javára előterjesztett

felülvizsgálati indítvány elbírálásának eljárási formáját a Kúria maga választja meg, abban az indítványok nem kötik.

A Kúria a következetes gyakorlatának megfelelően a felülvizsgálati indítványt minden esetben tartalma alapján bírálja el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel. Így jár el a Kúria abban az esetben is, ha a felülvizsgálati indítvány előterjesztője nem vagy tévesen jelöli meg az eljárási törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján a megtámadott határozatok felülvizsgálatát kezdeményezi.

A felülvizsgálati indítványok részben a törvényben kizártak, részben alaptalanok.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre kizárólag a Be. 416. §-ában tételesen meghatározott okok alapján van lehetőség, ezen belül az (1) bekezdés a)-b) pontja szerinti büntető anyagi jogi szabálysértések, avagy az (1) bekezdés c)-d) pontja szerinti eljárási szabálysértések esetén. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

Az V. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványban kifogásoltak közül ennek megfelelően a törvényben kizárt a vádon való túlterjeszkedés miatt a felülvizsgálati eljárás, még akkor is, ha ez ezzel kapcsolatos kifogás valós lenne. Ugyanakkor az eljárás bíróságok azzal, miszerint a terheltnek a vádiratban foglaltakon túl a gyermekorvossal történő konzultáció hiányát és a kezelések dokumentálásának hiányát is felrótták, nem terjeszkedtek túl a vádon. A vádelv ugyanis a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot nem követeli meg. A bíróságnak a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekednie. A bizonyítás eredményéhez képest az ítéleti tényállás több vonatkozásban, így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye stb. tekintetében eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy az a vádelvet sértené. Ezért a tényállásnak a vád keretein belül az elkövetés módja tekintetében történő pontosítása nem sérti a vádhoz kötöttséget (EBH 2005.1199.).

Szintén nem felülvizsgálati ok, hogy a másodfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor tárgyalás tartása helyett a tényállást nyilvános ülésen egészítette ki, és ennek alapján e terhelt bűnösségét szándékos bűncselekményben állapította meg. Emellett a kifogás alaptalan is, mivel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja, illetve 361. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság törvényesen egészítheti ki, illetve helyesbítheti az első fokon megállapított tényállást az iratok alapján, bizonyítás nélkül.

Önmagában törvényben kizárt a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés alkalmazását sérelmező kifogás is. Önmagában ugyanis a büntető anyagi jogszabály helytelen alkalmazása nem felülvizsgálati ok, ha az nem jár együtt törvénytörő büntetés vagy törvénytörő intézkedés alkalmazásával. A felülvizsgálati indítványban felhozott szempontok: a különös részi tényállások büntetési tétele, az elévülési idő, a büntetés kiszabásának elvei és a végrehajtási fokozatra vonatkozó szabályok elkövetéskori hatályban volt és elbíráláskori törvény szerinti összevetése alapján nem állapítható meg az ügyben egyetlen olyan, a terheltre nézve jelentős körülmény sem, amely miatt ne lehetett volna alkalmazni az elbíráláskor hatályban lévő törvényt.

Alaptalan annak sérelmezése is, hogy védenec számára nem biztosították a harmadfokú bírósági eljárás lehetőségét azzal, hogy az V. rendű terheltet első fokon egy nem létező bűncselekmény (bűnsegédként elkövetett gondatlan bűncselekmény) miatt ítélték el, ezért a másodfokon kimondott ítélet voltaképpen elsőfokúnak tekintendő, amellyel szemben megnyílt a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége. A bírói gyakorlat, de maga a törvény is teljesen egyértelmű abban, hogy a harmadfokú eljárás lehetősége akkor nyílik meg, ha az első- és másodfokú bíróság a bűnösség kérdésében eltérően foglalt állást. A terhelt esetében ilyen nem történt, csupán annyi, hogy súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés mellett a másodfokú bíróság a cselekményt nem gondatlannak, hanem szándékosnak minősítette.

én alaptalan - és a tényállást támadó volta miatt részben a törvényben kizárt is - a felülvizsgálati indítványnak az az érvelése, miszerint az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az V. rendű terhelt nem konvencionális gyógyító és életminőség javító eljárást végzett, ezen tevékenység keretében pedig diagnózist nem állíthat fel, mint ahogyan azt nem is tette, a terhelt nem tartozott az Eütv. hatálya alá; nem állt az orvosi hivatás szakmai szabályai alatt, így azokat meg sem szeghette, másfelől a súlyosabb eredmény tekintetében nem állt fenn az okozati összefüggés. Az elsőfokú bíróság ítéletének 37. oldalán kellő részletességgel idézi a vonatkozó egészségügyi jogszabályokat [Eütv., 11/1997. (V. 28.) NM rendelet] amelyeket a bíróság figyelembe vett a terhelt felelősségének megállapításakor. Ráadásul a másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy éppen az elkövetési időszakban **V. rendű terheltnek** érvényes működési engedélye sem volt. Az irányadó tényállás és a vonatkozó jogszabályok egybevetése alapján egyértelmű, hogy a terhelt tudott arról, miszerint a sértettnek ténylegesen nincs orvosa, a jogszabályi rendelkezés ellenére mégis elvállalta az önálló, orvos felügyelete nélküli tevékenységet. Az ítélet tábla pedig helyesen következtetett arra, hogy foglalkozási szabályszegése szándékos volt, a kialakult eredmény tekintetében

pedig öt gondatlanság terhelte.  
Az eljárt bíróságok ezért okszerűen állapították meg az V. rendű terhelt büntetését, és cselekményének minősítése is törvényes.

A VI. rendű terhelt érdekében a védője által benyújtott felülvizsgálati indítványának azon része, amely a **T.1.** tanúvallomásának és szaktanácsadói véleményének felhasználását támadja, a törvényben kizárt.

Erre még abban az esetben sem lehetne a felülvizsgálati indítványban eredményesen hivatkozni, ha a tanú kihallgatására törvénysértően került volna sor. Nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértés ugyanis, ha a bíróság a tényállás megállapításánál törvényben kizárt bizonyítékokat is elfogadott (BH 2008.264.). A rendkívüli jogorvoslat ezért erre nem alapozható.

A törvényben kizárt a felülvizsgálati indítvány azon része is, amely szerint nem lehet kétséget kizáróan levonni azt a következtetést, hogy a VI. rendű terheltnak tisztában kellett lennie azzal, hogy a sértett közvetlen veszélyhelyzetbe került, a tényállásból nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a VI. rendű terheltnak tudnia kellett arról, hogy a sértett kezelését az V. rendű terhelt átvette tőle, ezen megállapítások iratellenesek és nem bizonyítottak. Nem lehet kétséget kizáróan megállapítani azt sem, hogy a VI. rendű terhelt szabályszegése folytán, azzal okozati összefüggésben nem szakadt meg a sértett életét fenyegető folyamat, másrészt azt sem, hogy ezen folyamat a VI. rendű terhelt szakmai kötelezettsége lett volna, továbbá a VI. rendű terhelt tekintetében nem lehet azt sem megállapítani, hogy a mulasztás közvetlen veszélynek tette ki a sértettet.

A felülvizsgálati eljárásban ugyanis a megállapított tényállás helyessége, annak megalapozottsága, és a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. Így nem vizsgálható, hogy az eljárt bíróságok a bizonyítási eljárás során milyen esetleges hibát vétettek, és nem lehet a megállapított tényállástól eltérő vagy abban nem szereplő körülményre sem hivatkozni.

Így arra sincs mód, hogy a Kúria a bizonyítékokat átértékelve a jogerős határozatban írtaktól eltérő tényállást állapítson meg, és arra sincs lehetőség, hogy ennek érdekében a megtámadott határozatokat hatályon kívül helyezve, a Kúria új eljárás lefolytatására utasítsa az elsőfokú bíróságot.

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.

Ezzel szemben az indítványozó ezekben a kifogásaiban anyagi jogi törvénysértés címén valójában a bizonyítékok mikénti értékelését,

illetve az eljáró bíróságok mérlegelésének és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét, ezen keresztül pedig a tényállás megalapozottságát támadta, amikor arra hivatkozott, hogy a korábban szaktanácsadóként eljáró T.1.-t a bírósági eljárásban tanúként hallgatták ki. T.1. nem a büntetőügyben eljáró hatóságok felkérése alapján végzett szaktanácsadói tevékenységet, hanem az Országos Tisztiorvosi Hivatal felkérése alapján szakfelügyeleti vizsgálatot végzett. Tevékenysége ekként nem a Be. szerinti szaktanácsadói tevékenység volt, tanúkénti kihallgatása nem sértett eljárási szabályt.

A védő az eredeti felülvizsgálati indítványát később kiterjesztette a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okra is, mert az eljáró bíróságok nem jelölték meg azokat a jogszabályokat, amelyekre döntésüket alapozták.

Ez azonban alaptalan. Az első fokú ítélet 38. oldala ismerteti azokat az alapvető egészségügyi jogszabályokat, amelyek szabályait a terhelt megszegte. Ezt jól kiegészíti a másodfokú ítélet 26-27. oldalán lévő összegzés, amely a VI. rendű terhelt szabályszegéseit tartalmazza.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség - felülvizsgálati indítványban hivatkozott - megsértése kizárólag akkor eredményezhetne felülvizsgálati eljárást is megalapozó, feltétlen hatályon kívül helyezéssel járó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása - tény- vagy jogkérdés kapcsán - oly mértékben lenne hiányos, hogy abból nem lenne megállapítható, mire alapozta a bíróság a döntését (BKv 1., BH 2010.117.).

Az indokolási kötelezettség felülbírálatra alkalmatlanságot eredményező elmulasztása miatt az ítélet hatályon kívül helyezése és az eljáró bíróság új eljárásra utasítása csak akkor szükséges, ha a megállapított tényállás a rendelkező részbeli minősítéshez viszonyítottnak nem tartalmazza hiánytalanul az anyagi jogi szempontból releváns tényeket, ezért a bűnösség helytálló megállapítása mellett nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a cselekmény minősítése, ezáltal a kiszabott büntetés törvényes-e (BH 2016.238.).

Az indokolási kötelezettség ilyen fokú - a felülvizsgálati eljárásra okot adó - megsértése azonban nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból kitűnik az eljáró bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10., BH 2009.352., BH 2017.48.).

Mint ahogyan a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatok esetében is, a bizonyítékok elfogadása és értékelése alapján levont következtetések helyessége már kívül esik a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának a felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása; ez pedig a

fent kifejtetteknek megfelelően a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

A védő álláspontja szerint hiányzik a bűncselekmény egyik tényállási eleme, a közvetlen veszély, továbbá nincs okozati összefüggés a foglalkozási szabályszegés és a közvetlen veszély között. A felülvizsgálati indítvány szerint a sértett halálának az volt az oka, hogy nem jutott megfelelő mennyiségű táplálékhoz, ehhez a VI. rendű terheltnek „semmi köze”, az ő orvosi tevékenységét nem érinti.

A másodfokú bíróság által az indokolásba utaltak körében az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra, hogy az I., II., III. és IV. rendű terhelteknek az orvosi kezelés igénybevételének mulasztásában álló magatartása és a gyermek halála között ok-okozati összefüggés állapítható meg.

Az V. rendű terhelt maga is tapasztalta a gyermek sorvadt, alultáplált voltát, azonban a további romlás megakadályozása érdekében ő sem tett semmit. A foglalkozása szabályainak megszegésével az ő mulasztása - a gyermek orvosával történt konzultáció és a kezelések dokumentálásának hiánya - és a gyermek halála között is az ok-okozati összefüggés megállapítható.

A VI. rendű terhelt foglalkozási szabályszegésétől függetlenül létrejött a kiskorú sértett életét, egészségét veszélyeztető helyzet, de a halálában őt gondatlanság sem terheli, a gyermek életét veszélyeztető folyamat azonban az ő mulasztása - az 1 éves szűrővizsgálat elmaradása - miatt nem szakadt meg.

Az eljáró bíróságok azonban - a fentiekre is figyelemmel - a VI. rendű terhelt felelősségét nem a halálos eredmény miatt, hanem a másodfokú ítélet 26-27. oldalán részletezett szabályszegések miatt, a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének alapesetében állapították meg. Ezt pedig az követi el, akinek szabályszegése más életét, testi épségét vagy egészségét közvetlen veszélynek teszi ki.

A terhelt észlelte, hogy az Eütv. szerinti cselekvőképtelen sértett ellátására, gondozására köteles szülei és nagyszülei a hagyományos orvoslási módszerekkel szemben bizalmatlanok, észlelte, hogy a kapcsolatot vele megszakítják, ennek ellenére a sértettet az ellátási köréből nem jelentette ki, az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatok elvégzését nem ellenőrizte, dokumentációs kötelezettségének nem tett eleget [Eütv. 16. § (2) bek. a) pont; 21. § (1) bek.; 81. § (3) bek.; 136. §; 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet 3. § (2) bek. a) pont; 4. § a) pont; 8. § (2) bek.; 1. számú melléklet 2-3. pont; 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 4. § (2) bek. d) pont, (3) bek. a) pont]. Kisebb részben a terhére róható az is, hogy a kiadott, a védő által is részletesen elemzett

módszertani levélben foglaltak ellenére, a gyermek általa is feltételezhető veszélyeztetettsége esetén a kötelező törvényi előírás ellenére nem élt jelzéssel a gyermekjóléti szolgálatnál [a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bek. a) pont, (2) bek. a) pont].

Ezek a szabályszegések tették lehetővé, hogy a sértett kilenc hónapos korától haláláig orvosi felügyelet és ellátás nélkül maradt, csupán az V. rendű terhelt felügyelete alatt, aki viszont önálló orvosi tevékenység végzésére az előbbiekben írtak szerint nem volt jogosult.

Összességében tehát a VI. rendű terhelt terhére rótt foglalkozási szabályok megszegésének lényege az, hogy bár már észlelte a gyermek egészségének veszélyeztetett voltát - így annak vízfejtését -, rögzítette a kóros fejlődés tüneteit, amely kapcsán felmerült benne az elégtelen táplálás lehetősége is, ennek okait nem vizsgálta ki, a gyermek gondozóival való kapcsolat megszakadását figyelmen kívül hagyta. Az ultrahang vizsgálat elvégzését nem szorgalmazta, pedig annak függvényében lett volna megoldható a gyermek további kezelése, például shont beültetésével. Nem követte tovább a gyermek sorsát, és nem tette meg azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek megakadályozhatták volna a szülőket és nagyszülőket a gyermek sérelmére megvalósított cselekmény folytatásában. Nem szorgalmazott további vizsgálatokat, nem kérte számon utasításai betartását, a kellő körültekintés mellett tudnia kellett, hogy a kivizsgálások elmaradtak, hiányzott a sértett orvosi ellátása. A lábdagadás (fehérjehiány) tényéről, a természetgyógyász általi kezelésekről értesült, az utolsó látogatás során feltárt körülményekből a VI. rendű terheltnek tudnia kellett, hogy a sértett egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzetbe került, mégsem tett semmit a jelzési kötelezettség teljesítésével a veszélyhelyzet elhárítása érdekében, így a történeteket nem jelentette a gyermekjóléti szolgálatnak, akik hatósági eszközöket igénybe véve gondoskodhattak volna a gyermek egészségügyi ellátásáról. A halálos eredmény azonban majdnem 10 hónappal az után következett be, hogy a VI. rendű terhelt utoljára látta a gyermeket, és a halál lehetősége akkor még valóban nem merült fel. Így az a hanyag gondatlanság, amely a VI. rendű terhelt esetében a foglalkozási szabályok megszegésével összefüggésben megállapítható, a halálos eredménnyel valóban nem hozható összefüggésbe. A szabályszegések idejében ugyanis még kellő figyelem és körültekintés mellett sem kellett volna a gyermek halálának lehetőségével számolnia.

Magatartásával ezért az általa is észlelt közvetlen veszélyt nem hárította el, mulasztásával azt fenn is tartotta, így szabályszegő mulasztásával, bár lett volna rá jogszabályok által is előírt lehetősége, nem szüntette meg a közvetlen veszélyhelyzetet, mint eredményt, és ezért az eredményért a gondatlan bűnössége

ténylegesen fennáll.

A VI. rendű terhelt tehát szabályszegő mulasztásával - bár lehetősége lett volna rá - nem akadályozta meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését, illetve a közvetlen veszélyhelyzet fennmaradását, és ezért őt gondatlanság terheli (EBH 2007.1586.).

A közvetlen veszély ugyanakkor nem kizárólag tevőleges magatartás eredménye lehet, megvalósítható mulasztással is, amely - mint a VI. rendű terhelt esetében is - azt jelenti, hogy az elkövető tétlen (passzív) marad. Ez a felülvizsgált ügyben a kötelezettség nem teljesítését, a megkövetelt akaratlagos magatartás hiányát jelentette.

A Kúria álláspontja szerint a VI. rendű terhelt esetében a foglalkozási szabályok megsértése vonatkozásában nem csak a „közvetlen gyógyítással” összefüggő foglalkozási szabályoknak van a bűnösséget megalapozó jelentősége. Az orvosi tevékenységgel ténylegesen összefüggő, a beteg gyógyulását, és így a közvetlen veszély elhárítását szolgáló egyéb szabályok megszegése - mint például az elmaradt bejelentési kötelezettség a gyermekjóléti szolgálat felé, mint az egyetlen, a háziorvos számára nyitva álló, a kezelés kikényszerítését szolgáló eszköz - is alkalmas a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büncselekménye megállapítására.

A jogerős ítélet a fenti foglalkozási szabályszegések megállapítása mellett azt rögzítette, hogy a VI. rendű terheltet a gyermek halálában gondatlanság sem terheli. A szülőkkal való kapcsolat megszakadása miatt ugyanis már nem értesült a gyermek kilenc hónapos kora után történeteikről, az utolsó látogatásakor a gyermek még nem volt a halálos kimenetelt előre vetítő állapotban. Teljes határozottsággal tehát nem állapítható meg, hogy ha a VI. rendű terhelt teljesíti a kötelezettségeit, úgy a halálos eredmény elkerülhető lett volna, a halálos eredmény és a mulasztása között az oksági kapcsolat fennállt volna (másodfokú ítélet 27. oldal második bekezdés).

Mindezek alapján a Kúria az V. rendű és a VI. rendű terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítványokat alaptalannak találta ezért a megtámadott határozatokat e terheltekre vonatkozó részében is - a Be. 426. §-a alapján - hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2018. június 26.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó  
bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:  
TóthLné bírósági tisztviselő